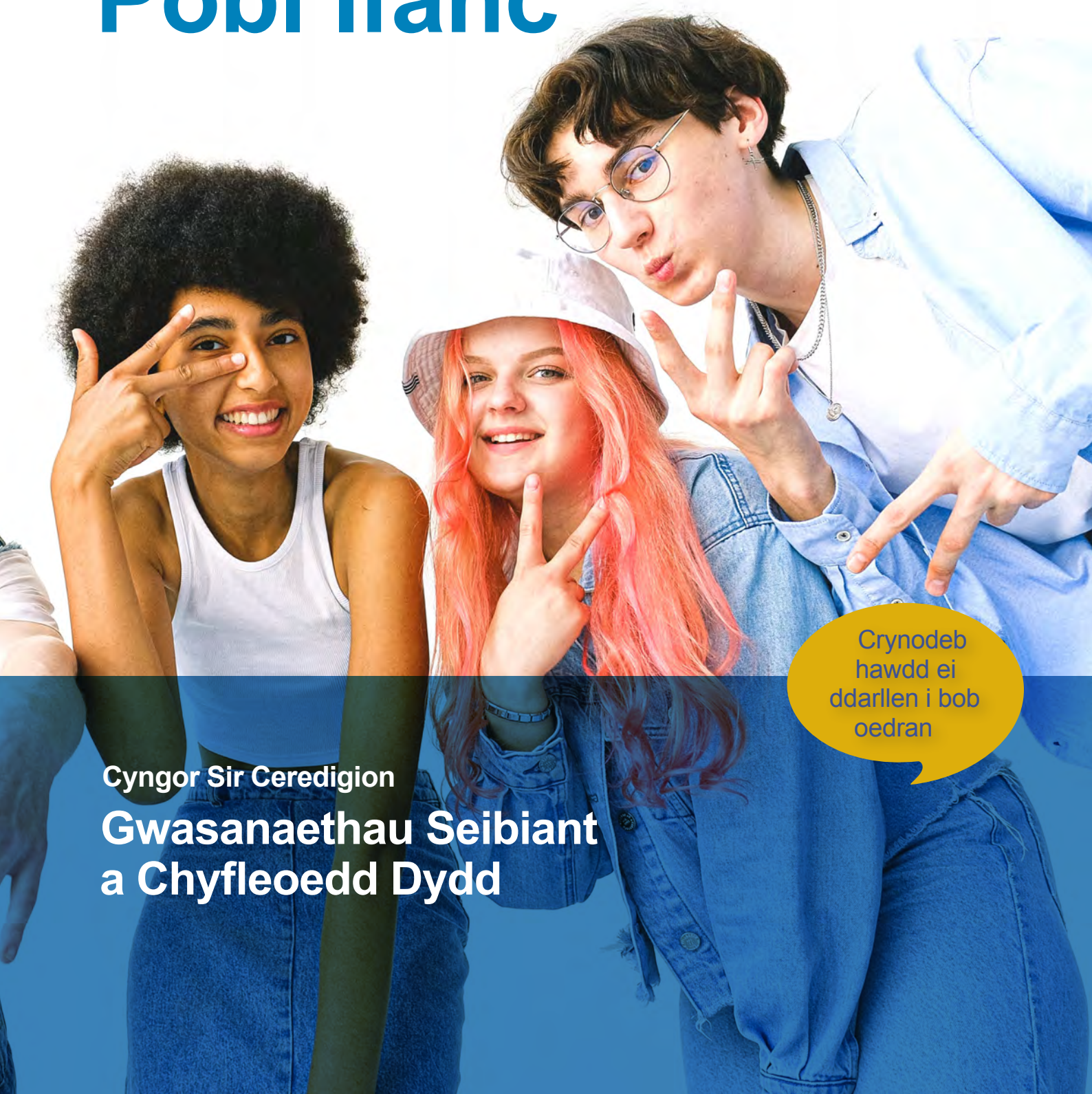

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Adroddiad Pobl Ifanc

Crynodeb
hawdd ei
ddarllen i bob
oedran

Cyngor Sir Ceredigion
**Gwasanaethau Seibiant
a Chyfleoedd Dydd**

Am beth mae'r adroddiad hwn yn sôn?

Rydym am sicrhau bod Cyngor Sir Ceredigion yn darparu'r gwasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd y mae pobl eu hangen a'u heisiau.

Mae pobl o bob oedran yn defnyddio gwasanaethau cyfleoedd dydd a seibiant

Beth yw gwasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd?

Mae'r Cyngor yn darparu'r gwasanaethau hyn i bobl o bob oed.

Mae gwasanaethau cyfleoedd dydd yn cynnig gweithgareddau i bobl ddysgu sgiliau, cael hwyl a chymdeithasu. Mae'r rhain fel arfer yn cael eu cynnal mewn canolfannau dydd neu adeiladau cymunedol yn ystod yr wythnos. Gall y gweithgareddau fod yn greadigol, fel celf a cherddoriaeth, chwaraeon fel boccia neu drampolinio, neu gallant fod yn addysgol, fel sgiliau bywyd neu sgiliau ar gyfer swyddi. Mae pobl o bob oed yn defnyddio cyfleoedd dydd, o blant sy'n derbyn gofal i bobl â dementia.

Mae gwasanaethau seibiant yn cynnig gofal i bobl pan fydd angen seibiant ar eu **gofalwr di-dâl***. Gall hyn fod er mwyn i'r gofalwr allu gwneud tasgau pwysig, mynd i rywle, neu yn syml, cael seibiant.

Gall gofal seibiant fod am ychydig oriau, ychydig ddyddiau neu hyd yn oed mwy.

Gall gynnwys gweithgareddau dydd, aros mewn cartref gofal neu lety gwyliau.

* **Gofalwyr di-dâl** – unrhyw un sy'n helpu i ofalu am rywun. Efallai eu bod yn aelod o'r teulu fel rhiant, brawd neu chwaer neu blentyn, neu efallai eu bod yn ffrind yn unig. Yn wahanol i staff, nid yw gofalwyr di-dâl yn cael eu cyflogi i ofalu.

Sut wnaethon ni ddarganfod beth oedd barn pobl am Wasanaethau Seibiant a Chyfleoedd Dydd ar gyfer yr adroddiad hwn?

Gwnaethom ddefnyddio gwahanol ffyrdd i ddarganfod pa wasanaethau sydd ar gael ar hyn o bryd a beth mae pobl ei angen a'i eisiau. Roedd hyn yn cynnwys amrywiol adroddiadau ar wasanaethau a chanllawiau.

Fe wnaethom hefyd siarad â llawer o bobl wyneb yn wyneb ac ar-lein:

Pobl sy'n manteisio ar wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd

Staff lechyd

Pobl ag anableddau dysgu

Teuluoedd a gofalwyr

Pobl â dementia

Sefydliadau sy'n darparu gwasanaethau

Plant a Phobl Ifanc

Staff canolfannau gofal cymdeithasol a chyfleoedd dydd

Pobl ag anghenion cymhleth

Aethom ati i siarad â **206** o bobl wyneb yn wyneb ac fe wnaeth **205** o bobl lenwi arolwg ar-lein a oedd yn agored i'r cyhoedd.

Fe wnaeth cyfanswm o **411** o bobl gymryd rhan yn yr arolwg hwn, yn cynnwys plant a phobl ifanc.

Pwysigrwydd gwasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd

Fe wnaeth pawb y gwnaethom siarad â nhw am wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd ddweud eu bod yn bwysig iawn.

I ddefnyddwyr gwasanaethau*:

- Mae'r gwasanaethau hyn yn eu helpu i gymdeithasu â phobl eraill
- Medrant gymryd rhan mewn gweithgareddau y maent yn eu mwynhau medrant ddysgu **sgiliau galwedigaethol***

* **Defnyddwyr gwasanaethau** – Dyma'r term ar gyfer pobl sy'n defnyddio gwasanaethau. Gall y gwasanaethau hyn amrywio o gymorth gofal i weithgareddau. Mae ystod eang o bobl yng Ngheredigion yn ddefnyddwyr gwasanaethau, yn cynnwys plant sy'n derbyn gofal, pobl ag anableddau, a phobl â dementia.

* **Sgiliau galwedigaethol** – Mae'r rhain yn gyfres o sgiliau a gwybodaeth sy'n helpu rhywun i wneud ei swydd. Mae'r cyngor yn cynnig gwasanaethau cyfleoedd dydd i helpu pobl i ddatblygu'r sgiliau hyn. Efallai y bydd y sgiliau hyn yn rhoi mwy o annibyniaeth i bobl yn eu cartrefi neu eu helpu i gael swydd â chyflog

I ofalwyr di-dâl:

- Mae'r gwasanaethau hyn yn rhoi amser rhydd iddynt orffwys neu weithio
- Maent yn cael cyfle i gymdeithasu gyda gofalwyr eraill a staff
- Byddent yn ei chael yn anodd diwallu anghenion y bobl y maent yn gofalu amdanynt heb y gwasanaethau hyn

Mae gwasanaethau cyfleoedd dydd a seibiant yn bwysig iawn i ddefnyddwyr y gwasanaeth, teuluoedd a gofalwyr di-dâl

Efallai bydd angen newid rhai pethau, dyma pam

Mae yna lawer o resymau pam y dylai Ceredigion ddiweddarau ei wasanaethau:

- Mae'r anghenion sydd gan bobl yn dod yn fwy cymhleth ac "nid oes un ateb sy'n addas i bawb".
- Effaith pandemig Covid-19 a chyflwyno ffyrdd newydd o weithio fel defnyddio galwadau 'Zoom' yn ystod y pandemig
- Costau cynyddol tanwydd, bwyd ac adnoddau
- Y staff sydd ar gael i gefnogi pobl sydd angen cymorth
- Yr awydd am fwy o ganolfannau cymunedol lleol y gall holl aelodau'r gymuned eu defnyddio a chydag adnoddau a rennir
- Heriau o ran trafndiaeth, fel diffyg gyrwyr, gan gydnabod bod trafndiaeth yn hanfodol i gefnogi pobl sydd am fanteisio ar wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd
- Yr angen i ofal cymdeithasol, y GIG a gwasanaethau trydydd sector* weithio'n agosach gyda'i gilydd.

* **Sefydliadau Trydydd Sector** – Mae'r term hwn yn cynnwys sefydliadau elusennol, gwirfoddol a chymunedol. Bydd sefydliadau'r trydydd sector yn darparu gwasanaethau a chymorth i bobl, ond nid ydynt yn gorff cyhoeddus fel y cyngor neu'r llywodraeth.

Newid enwau rhai o'r canolfannau ddydd

Hoffai'r cyngor gynnig mwy o weithgareddau cymunedol mewn canolfannau dydd.

Er mwyn helpu i hyrwyddo'r newid hwn, maen nhw wedi awgrymu newid enwau rhai canolfannau dydd.

Os yw'r cyngor am fwrw ymlaen â newid yr enwau, dylai holi barn y cyhoedd i gael eu cefnogaeth.

Sut olwg ddylai fod ar y gwasanaethau newydd?

Cymysg oedd yr adborth ar y cynigion i ddiweddarau gwasanaethau.

Dywedodd rhai bod angen y newidiadau. Dylai gwasanaethau ddiwallu anghenion defnyddwyr gwasanaeth, nawr ac yn y dyfodol.

Roedd eraill yn poeni am yr awgrym i gyfuno gwahanol grwpiau o ddefnyddwyr gwasanaeth yn yr un lleoliad. Mae hyn oherwydd bod angen cymorth penodol ar bobl ar gyfer eu hanghenion. Nid oeddent yn erbyn y cynigion, ond dywedont fod angen ei rheoli'n ofalus.

Dywedodd pobl ei bod yn bwysig bod pawb yn cael gwybod sut y cafodd y cynigion eu cynllunio a'u cyflwyno. Dylai pawb ddweud eu dweud.

Dywedodd pobl ei fod yn bwysig fod pawb yn cael gwybod sut mae'r cynigion wedi eu cynllunio a'u cyflwyno. Dylai pawb gael dweud eu dweud.

Roedd y rhan fwyaf o bobl yn hoffi'r awgrym y bydd mwy o weithgareddau ar gael. Roedd pawb yn cytuno y dylid dylunio'r rhain ar sail yr hyn y mae defnyddwyr gwasanaeth ei eisiau a'i angen.

Roedd y rhan fwyaf o bobl yn cytuno y dylai fod mwy o weithgareddau sy'n helpu pobl i gael swyddi â chyflog. Dylai'r cyngor ganolbwyntio'n gyntaf ar gyfleoedd a gafodd eu dileu yn ystod y pandemig.

Roedd pobl yn hoffi'r syniad y byddai gwasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd ar gael am fwy o oriau. Ond roedden nhw am sicrhau na fyddai hyn yn effeithio ar ba mor dda y byddai'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu.

Yr hyn a ddywedodd plant a phobl ifanc...

Aethom ati i siarad â phlant a phobl ifanc mewn gweithdy a thrwy arolwg.

Dyma beth oedd ganddyn nhw i'w ddweud:

Yr hyn y maen nhw'n ei fwynhau am wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd

Pobl newydd i chwarae â nhw

Y cyfle i ymlacio

Cael lle i ddianc rhag brodyr a chwirydd

Yr hyn y byddent yn ei newid am wasanaethau

Dywedodd un person ifanc ei bod yn credu bod "rhai rhieni maeth yn gallu bod yn ddrwg - gwella gofal maeth".

Dywedodd rhai pobl ifanc fod gan blant eraill farn negyddol am weithwyr cymdeithasol a derbyn gofal. Mae angen gwneud mwy o waith i newid barn fel nad yw pobl ifanc

yn teimlo embaras na chywilydd.

Hoffai pobl ifanc i'r cyngor godi'r gwaharddiad ar rai gweithgareddau nad ydynt yn bodloni gofynion iechyd a diogelwch, fel trampolinio. Nid yw'r rheolau hyn yn effeithio ar blant nad ydynt yn derbyn gofal, ac nid yw hyn yn ymddangos yn deg.

Pa wasanaethau fydden nhw'n hoffi eu gweld?

- Gwneud pethau gydag anifeiliaid fel helpu mewn lloches
- Aros yn rhywle am gyfnod hirach
- Mynd i barciau thema ac atyniadau
- Cartrefi seibiant nad ydynt yn ofalwyr maeth, fel cartrefi ffrindiau
- Teithiau dydd fel Llangrannog, teithiau cychod, Parc Neidio, Blue Stone a mwy

Yr hyn a ddywedodd pobl ifanc sydd o oed pontio...

Aethom ati hefyd i siarad â phobl ifanc 16-24 oed. Gelwir hyn yn oed pontio, pan fyddant yn symud o wasanaethau plant i wasanaethau oedolion

Yr hyn y maen nhw ei eisiau yn y dyfodol gan wasanaethau

- Maen nhw eisiau cyfeirio eu cefnogaeth eu hunain yn hytrach na chael eu clymu i wasanaeth nad yw'n ddewis iddyn nhw
- Maen nhw eisiau bod gyda phobl eu hoedran eu hunain ac allan yn y gymuned
- Maen nhw eisiau gwaith
- Maen nhw eisiau gweithgareddau wedi'u trefnu ar gyfer grwpiau o bobl eu hoedran nhw sydd ag awtistiaeth
- Mwy o gynorthwywyr personol i'w helpu i gymryd rhan mewn pethau
- Gwasanaethau sy'n eu helpu i gymryd rhan yn eu cymunedau
- Gwasanaethau seibiant i aelodau'r teulu
- Gwasanaeth dydd sy'n cynnig gweithgareddau, cyfeillgarwch, cyfleoedd, ychydig o newid golygfa ac ymdeimlad o berthyn

Yr hyn y maen nhw ei eisiau o ran gwasanaethau oedolion

Wrth gynnal arolwg, fe wnaethom holi i bobl ifanc pa weithgareddau fyddai fwyaf defnyddiol iddynt pan fyddent yn symud i wasanaethau oedolion.

Yr opsiynau mwyaf poblogaidd oedd:

Cefnogaeth i wneud ffrindiau /meithrin perthnasau

Cwrdd â phobl a gweithgareddau cymunedol

Sgiliau i fy helpu i fyw ar fy mhen fy hun

Yr hyn y maen nhw'n ei hoffi am wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd

Gweld ffrindiau | Staff | Trefn

Yr hyn y byddent yn ei newid am y gwasanaethau

- Bechgyn a merched yn y grŵp
- Mwy o ymweliadau â'r llyfrgell genedlaethol a'r ganolfan hamdden
- Cyfleoedd i gael profiad gwaith
- Mwy o deithiau dydd
- Mynd allan i'r gymuned
- Sgiliau bywyd a choginio
- Eisiau bws neu drafnidiaeth well
- Mwy o gysondeb o ran y staff sy'n gweithio gyda nhw
- Mwy o gysondeb o ran cerbydau
- Llai o newidiadau o ran lleoliad y safle
- Sgrin ryngweithiol yn y ganolfan
- Profiadau synhwyraidd
- Mwy o wybodaeth am yr hyn sy'n digwydd ar ôl y cyfnod pontio
- Ei gwneud hi'n haws cael lle mewn gwasanaethau

Adborth cyffredinol

Plant a Phobl Ifanc

Dywedodd plant a phobl ifanc eu bod eisiau gweithgareddau sydd yn eu helpu i ddatblygu sgiliau. Maen nhw eisiau gwasanaethau sy'n seiliedig ar weithgareddau ac maen nhw'n hoffi defnyddio adnoddau cymunedol.

Maent hefyd eisiau cymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n agored i blant nad ydynt yn derbyn gofal.

76% o blant a phobl ifanc eu bod eisiau grwpiau gweithgaredd gyda phobl eu hoedran eu hunain

67% o blant a phobl ifanc eu bod eisiau gweithgareddau creadigol

57% o blant a phobl ifanc eu bod eisiau gweithgareddau awyr agored, teithiau a gweithgareddau gwirfoddoli

Pobl ifanc yn y cyfnod pontio

Dywedodd pobl ifanc na wrandewir yn ddigon cynnar weithiau ar eu hanghenion a'u hamgylchiadau. Roedd hyn yn golygu bod bylchau o ran y gefnogaeth wrth iddynt symud i wasanaethau oedolion.

Dywedon nhw hefyd eu bod yn ei chael hi'n anodd defnyddio gwasanaethau oedolion pan oedden nhw'n pontio.

- “ Mae'n ddryslyd cael pethau yn eu lle, dim blaengynllunio, heb weithiwr cymdeithasol pontio ar gael, byth yn gwybod beth sy'n digwydd nesaf.
- “ Mae Camu 'Mlaen yn strwythur cadarnhaol iawn, ond beth nesaf?
- “ Mae cael hyd i dai gwarchod yn gyfyngedig.

Oedolion ag anableddau dysgu

Pwysleisiodd y grŵp yma bwysigrwydd trefn arferol, parhad cefnogaeth, a'r angen am awyrgylch llonydd.

Gallwch ddarllen y Cynllun Gweithredu i Bobl Ifanc i weld beth yw ein camau nesaf.

Diddordeb mewn darllen yr adroddiad llawn?

Os hoffech ddarllen fersiwn mwy manwl,
mae'r adroddiad llawn a fersiwn hawdd
ei ddarllen ar gael.

Gofal Cymdeithasol a Lles

Canolfan Rheidol
Rhodfa Padarn
Llanbadarn Fawr
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 3UE

Tel: 01545 574000

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

ceredigion.gov.uk